

P6_TA(2006)0308

Ühinemiseelse abi rahastamisvahend *

Euroopa Parlamendi õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu määrus, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (KOM(2004)0627 – C6-0047/2005 – 2004/0222(CNS))

(Nõuandemenetlus)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (KOM(2004)0627)¹;
  - võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklit 181a, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C6-0047/2005);
  - võttes arvesse komisjoni deklaratsiooni demokraatliku järelevalve ja välistegevuse ühtsuse kohta, mis on lisatud Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelisele 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelisele kokkuleppele eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta² ja sellega seotud kirjavahetust;
  - võttes arvesse komisjoni avaldust 17. mail 2006 toimunud Euroopa Parlamendi täiskogu istungil, mille kohaselt komisjon võtab korra kohaselt arvesse kõiki komisjonile laekuvaid Euroopa Parlamendi taotlusi ettepanekute esitamiseks ühenduse abi peatamise või taastamise kohta, ning vastab neile kiiresti ja piisava põhjalikkusega,
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 51;
  - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ja rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, eelarvekomisjoni, regionaalarengukomisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamusi (A6-0155/2006),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
  2. palub komisjoni oma ettepanekut vastavalt muuta, järgides EÜ asutamislepingu artikli 250 lõiget 2;
  3. palub nõukogul Euroopa Parlamenti informeerida, kui nõukogu kavatses kõrvale kalduda Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud tekstist;
  4. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
  5. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev seisukoht nõukogule ja komisjonile.

---

¹ ELTs seni avaldamata.

² ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

Muudatusettepanek 1
Põhjendus 2 a (uus)

(2 a) Euroopa Parlament väljendas heameelt selle üle, et Nice'i lepinguga lisati Euroopa Ühenduse asutamislepingusse (EÜ asutamisleping) artikkel 181a, kuid samas kinnitas ta oma seisukohta, et liitumiseelse abi poliitilist ja eelarvelist tähtsust arvesse võttes oleks väga soovitatav võtta vastu vajalikud meetmed majandus-, rahandus- ja tehnikakoostöö rakendamiseks liidu kandidaatriikidega vastavalt EÜ asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetlusele.

Muudatusettepanek 2
Põhjendus 11

(11) Kandidaatriikidele ning potentsiaalsetele kandidaatriikidele antav abi peaks jätkuma, aitamaks riike nende jõupingutustes demokraatlike institutsioonide ja õigusriigi tugevdamisel, avaliku halduse reformimisel, inimõiguste ning vähemuste õiguste austamisel, kodanikuühiskonna arengu toetamisel ja regionaalkoostöö edendamisel ning samuti lepitamisel ja ülesehitustööl ning aitamaks kaasa nende riikide jätkusuutlikule arengule ja vaesuse **vähendamisele**, mistõttu abi tuleks suunata erinevatesse institutsioonide väljaarendamise meetmetesse.

(11) Kandidaatriikidele ning potentsiaalsetele kandidaatriikidele **käesoleva määruse alusel ning teistele osalejatele, nagu eraisikud ja valitsusvälised organisatsioonid, eraldi inimõiguste ja demokraatia edendamise rahastamisvahendi kaudu** antav abi peaks jätkuma, aitamaks riike nende jõupingutustes demokraatlike institutsioonide ja õigusriigi tugevdamisel, **turumajanduse ning vaba ja õiglase kaubanduse edendamisele suunatud majandusreformide elluviimisel**, avaliku halduse reformimisel, **ELi nõuetele vastavate riiklike arengukavade koostamisel**, inimõiguste ning vähemuste õiguste austamisel, **soolise võrdõiguslikkuse edendamisel**, kodanikuühiskonna arengu toetamisel, **sealhulgas valitsusväliste organisatsioonide rajamisel, tarbijaõiguste tugevdamisel** ja regionaalkoostöö edendamisel ning samuti lepitamisel ja ülesehitustööl ning aitamaks kaasa nende riikide jätkusuutlikule

arengule ja vaesuse **kõrvaldamisele**, mistõttu abi tuleks suunata erinevatesse institutsioonide väljaarendamise meetmetesse.

Muudatusettepanek 3
Põhjendus 13

(13) Potentsiaalsetele kandidaatriikidele osutatav abi võib tähendada mõningast vastavusseviimist *acquis communautaire*’iga ning samuti toetust investeringuprojektidele.

(13) Potentsiaalsetele kandidaatriikidele osutatav abi võib tähendada mõningast vastavusseviimist *acquis communautaire*’iga, **soodustades ELi nõuetele vastavate esialgsete riiklike arengukavade koostamist, mille eesmärk on parandada institutsioonide suutlikkust võtta vastu ELi edasist toetust, eelkõige maaelu, infrastruktuuri ja inimressursside arendamise valdkonnas**, ning samuti toetust investeringuprojektidele.

Muudatusettepanek 4
Põhjendus 14

(14) Abi osutamine peaks toimuma laiaulatusliku, mitmeaastase strateegia alusel, **võttes arvesse** nii stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi prioriteete kui ka ühinemiseelse **protsessiga seonduvaid prioriteete**.

(14) Abi osutamine peaks toimuma laiaulatusliku, mitmeaastase strateegia alusel, **mis kajastab** nii stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi prioriteete, **abi saavate riikide sisereformide eesmäärke** kui ka **Euroopa Parlamendi määratletud** ühinemiseelse **protsessi strateegilisi prioriteete**.

Muudatusettepanek 5
Põhjendus 16 a (uus)

(16 a) Potentsiaalsed kandidaatriigid ja kandidaatriigid, kellel ei ole veel lubatud hallata vahendeid detsentraliseeritult, peaksid siiski olema abikõlblikud ülemineku ja institutsioonide väljaarendamise rahastamisvahendi raames meetmeteks ja tegevusteks, mis on sarnased nendele, mida hakatakse rahastama regionaalarengu, inimressursside arendamise ning maaelu arendamise rahastamisvahenditest.

Muudatusettepanek 6
Põhjendus 17

(17) Abi haldamine peaks toimuma kooskõlas määruses (EÜ) nr 1605/2002 sätestatud välisabi reeglitega, kasutades ära struktuure, mis on ühinemiseelse protsessi käigus oma väärtust tõestanud, nagu näiteks detsentraliseeritud haldamine, *twinning* ja TAIEX, kuid sealjuures tuleks samuti võimaldada innovatiivset lähenemist, nagu näiteks liikmesriikidega koostöös toimuva halduse teostamine Euroopa Liidu välispiiridel rakendatavate piiriüleste programmide puhul.

(17) Abi haldamine peaks toimuma kooskõlas määruses (EÜ, *Euratom*) nr 1605/2002 sätestatud välisabi reeglitega, kasutades ära struktuure, mis on ühinemiseelse protsessi käigus oma väärtust tõestanud, nagu näiteks detsentraliseeritud haldamine, *twinning* ja TAIEX, kuid sealjuures tuleks samuti võimaldada innovatiivset lähenemist, nagu näiteks liikmesriikidega koostöös toimuva halduse teostamine Euroopa Liidu välispiiridel rakendatavate piiriüleste programmide puhul. ***Sellega seoses peaks olema eriti kasulik asjaomase kogemusega liikmesriikide *acquis communautaire*'i rakendamist puudutavate teadmiste ja oskusteabe edasiandmine käesoleva määruse kohaselt abi saavatele riikidele.***

Muudatusettepanek 7
Põhjendus 18

(18) Ülemineku ja institutsioonide väljaarendamise ning regionaalse ja piiriülese koostöö rahastamisvahendite kasutuselevõtuks vajaminevad meetmed on korraldusmeetmed, mis on seotud eelarvet oluliselt mõjutavate programmide rakendamisega, ning seega tuleks need vastu võtta kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega 1999/468, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused, esitades selleks korralduskomiteele mitmeaastased suunavad planeerimisdokumendid.

(18) Ülemineku ja institutsioonide väljaarendamise ning regionaalse ja piiriülese koostöö rahastamisvahendite kasutuselevõtuks vajaminevad meetmed on korraldusmeetmed, mis on seotud eelarvet oluliselt mõjutavate programmide rakendamisega, ning seega tuleks need vastu võtta, ***arvestades Euroopa Parlamendi soovitusega ja*** kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused, esitades selleks korralduskomiteele mitmeaastased suunavad planeerimisdokumendid.

Muudatusettepanek 8
Põhjendus 22

(22) Kui abi saav riik rikub Euroopa Liidu aluspõhimõtteid või ei suuda vajalikul määral täita Kopenhaageni kriteeriume või Euroopa partnerluse või

(22) Kui abi saav riik rikub Euroopa Liidu aluspõhimõtteid või ei suuda vajalikul määral täita Kopenhaageni kriteeriume või Euroopa partnerluse või

ühinemispartnerluse prioriteete, peab nõukogul olema võimalus võtta komisjoni ettepanekul vajalikud meetmed.

ühinemispartnerluse prioriteete *või ühinemislepingu sätteid*, peab nõukogul olema võimalus võtta komisjoni ettepanekul *ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga* vajalikud meetmed, *mille puhul tuleks komisjonil käesoleva määruse raamistikku arvestades algatada erimeetmeid ühinemiselset või ühinemisprotsessi takistavate probleemide lahendamiseks.*

Muudatusettepanek 9
Artikli 2 lõike 1 punkt a

(a) demokraatlike institutsioonide ja õigusriigi tugevdamine,

a) demokraatlike institutsioonide ja õigusriigi tugevdamine *ja selle põhimõtete rakendamine ning vastutuse ja läbipaistvuse suurendamine,*

Muudatusettepanek 10
Artikli 2 lõike 1 punkt c

(c) majandusreform,

c) *turumajandusliku suunitlusega majandusreform jätkusuutliku, sotsiaalse, keskkonnasõbraliku ja konkurentsivõimelise majanduse ülesehitamiseks kaubanduse ja hindade järkjärgulise liberaliseerimise, järkjärgulise tolliliiduga lõimumise, Maaailma Kaubandusorganisatsiooniga (WTO) ühinemise ning WTO eeskirjade ja Doha arengukavast tulenevate eeskirjade rakendamise abil,*

Muudatusettepanek 11
Artikli 2 lõike 1 punkt c a (uus)

c a) ELi nõuetele vastavate esialgsete riiklike arengukavade koostamine, mille eesmärk on parandada institutsioonide suutlikkust ELi edasist abi vastu võtta, eelkõige maaelu, infrastruktuuri ja inimressursside arendamise valdkonnas,

Muudatusettepanek 12
Artikli 2 lõike 1 punkt d a (uus)

d a) soolise võrdõiguslikkuse edendamine,

Muudatusettepanek 14
Artikli 2 lõike 1 punkt e

(e) kodanikuühiskonna arendamine,

e) kodanikuühiskonna, ***kodanikkonna ning vaba ja sõltumatu ajakirjanduse*** arendamine, ***sealhulgas institutsioonide arengu ja valitsusväliste organisatsioonide toetamine,***

Muudatusettepanek 15
Artikli 2 lõike 1 punkt e a (uus)

e a) ohustatud rühmade, eelkõige naiste majanduslik ja sotsiaalne integreerimine,

Muudatusettepanek 16
Artikli 2 lõike 1 punkt f

(f) lepitamine, usaldust suurendavad meetmed ja ülesehitustöö,

f) lepitamine, ***pagulaste tagasipöördumine,*** usaldust suurendavad meetmed ja ülesehitustöö,

Muudatusettepanek 13
Artikli 2 lõike 2 punkt b

(b) sotsiaalne ja majanduslik areng.

b) sotsiaalne, majanduslik ***ja territoriaalne*** areng ***ning ühtekuuluvus.***

Muudatusettepanek 17
Artikli 3 lõige 3

(3) Komisjon võtab käesoleva määruse artikli 11 lõike 1 punktis a sätestatud korras vastu reeglid käesoleva määruse rakendamiseks. Juhul, kui reeglid käsitlevad käesoleva määruse artiklite 7–9 rakendamist, konsulteeritakse esmalt kõnealuse konkreetse rahastamisvahendi eest vastutavate komiteedega vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 3 sätestatud menetlusele ning kooskõlas nimetatud otsuse artikli 7 lõikega 3.

3. Komisjon võtab käesoleva määruse artikli 11 lõike 1 punktis a sätestatud korras vastu reeglid käesoleva määruse rakendamiseks. Juhul, kui reeglid käsitlevad käesoleva määruse artiklite 7–9 rakendamist, konsulteeritakse esmalt kõnealuse konkreetse rahastamisvahendi eest vastutavate komiteedega vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 3 sätestatud menetlusele ning kooskõlas nimetatud otsuse artikli 7 lõikega 3. ***Enne vastuvõtmist esitatakse rakendamisvahendid Euroopa Parlamendile arvamuse saamiseks.***

Muudatusettepanek 18

Artikli 4 lõige 1

(1) Lähtuvalt strateegilisest lähenemisest ning võttes arvesse finantsperspektiivi ja Euroopa partnerlusi ning ühinemispartnerlusi, kehtestab komisjon mitmeaastase näidisprogrammi rahaliste vahendite eraldamise kohta konkreetsete rahastamisvahendite ja riikide lõikes ning vajaduse korral ka valdkondade lõikes. See vaadatakse igal aastal üle, võttes arvesse mitmeid objektiivseid kriteeriume, sealhulgas suutlikkust abi vastu võtta, vajaduste hindamist, tingimustest kinnipidamist ja vahendite haldamise suutlikkust. Lisaks sellele vaadatakse see vajaduse korral üle seoses erakorralise abi meetmetega või ajutiste tegevuskavadega, mis on vastu võetud stabiliseerimisvahendi loomist käsitleva määruse alusel. Liikmesriikidega tehtava piiriülese koostöö programmidele eraldatavad vahendid on vähemalt võrdväärised Euroopa Regionaalarengu Fondist saadavate samalaadsete vahenditega.

1. Lähtuvalt strateegilisest lähenemisest ning võttes arvesse finantsperspektiivi ja Euroopa partnerlusi ning ühinemispartnerlusi, kehtestab komisjon, **võttes arvesse Euroopa Parlamendi soovitusi**, mitmeaastase näidisprogrammi rahaliste vahendite eraldamise kohta konkreetsete rahastamisvahendite ja riikide lõikes ning vajaduse korral ka valdkondade lõikes. See vaadatakse, **võttes arvesse Euroopa Parlamendi soovitusi**, igal aastal üle, võttes arvesse mitmeid objektiivseid kriteeriume, sealhulgas suutlikkust abi vastu võtta, vajaduste hindamist, tingimustest kinnipidamist ja vahendite haldamise suutlikkust. Lisaks sellele vaadatakse see vajaduse korral **sarnase korra alusel** üle seoses erakorralise abi meetmetega või ajutiste tegevuskavadega, mis on vastu võetud stabiliseerimisvahendi loomist käsitleva määruse alusel. Liikmesriikidega tehtava piiriülese koostöö programmidele eraldatavad vahendid on vähemalt võrdväärised Euroopa Regionaalarengu Fondist saadavate samalaadsete vahenditega.

Muudatusettepanek 19

Artikli 4 lõige 2

(2) Komisjon edastab mitmeaastase näidisprogrammi igal aastal nõukogule ja Euroopa Parlamendile.

2. Komisjon edastab mitmeaastase näidisprogrammi igal aastal **aegsasti** nõukogule ja Euroopa Parlamendile. **Iga-aastases aruandes näitab komisjon üksikasjalikult, milliseid Euroopa Parlamendi soovitusi on arvestatud. Kui komisjon kaldub kõrvale Euroopa Parlamendi soovitustest, peab ta seda põhjendama.**

Muudatusettepanek 20

Artikli 4 lõige 2 a (uus)

2 a. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 kehtestatud kord ei piira Euroopa Parlamendi kui asutamislepingu kohase

eelarvepädeva institutsiooni õigusi.

Muudatusettepanek 21

Artikli 6 lõige 2

(2) Taolise koostöö eesmärgiks on kõikide asjaomaste riikide ühiseks huviks oleva stabiilsuse, turvalisuse ja heaolu suurendamine ning nende harmoonilise, tasakaalustatud ja jätkusuutliku arengu toetamine.

2. Taolise koostöö eesmärgiks on kõikide asjaomaste riikide *heanaaberlike suhete edendamise ja nende* ühiseks huviks oleva stabiilsuse, turvalisuse, heaolu *ja sotsiaalse ühtekuuluvuse* suurendamine ning nende harmoonilise, tasakaalustatud ja jätkusuutliku arengu toetamine.

Muudatusettepanek 22

Artikli 10 lõige 2 a (uus)

2 a. Erandjuhtudel, kui liikmesriigi ja abisaava riigi vahel ei ole sõlmitud lepingut, ei või piiriülese programmi rakendamist delegeerida liikmesriigile, vaid seda tuleb hallata muul asjakohasel viisil vastavalt määrusele (EÜ, Euratom) 1605/2002. Komisjon tagab käesoleva määruse ja muude ühenduse vahendite alusel antava abi koordineerimise ja kooskõlastatuse.

Muudatusettepanek 23

Artikli 10 lõige 5 a (uus)

5 a. Enne käesoleva määruse kohaste abiprogrammide rakendamist teavitab komisjon neist Euroopa Parlamenti. Eelkontrolli läbiviimise võimaldamiseks peavad komisjoni aruanded sisaldama kogu teavet kavandatud meetmete, abisaajate ja asjakohase rahastamise kohta.

Muudatusettepanek 24

Artikli 11 lõige 3 a (uus)

3 a. Komisjon annab Euroopa Parlamendile aru komiteede tegevuse kohta.

Muudatusettepanek 25

Artikli 12 lõige 1

(1) Käesoleva määruse kohase abiga võib muu hulgas rahastada investeeringuid, hankelepinguid, toetusi, kaasa arvatud intressitoetusi, erilaenusid, laenu tagatise ja finantsabi, ***eelarvetoetust ja teisi spetsiifilisi eelarvelise abi vorme*** ning rahvusvaheliste finantsasutuste või regionaalsete arengupankade kapitali sissemakseid. ***Eelarvetoetus sõltub partnerriigi rahanduse haldamisest, mis peab olema piisavalt läbipaistev, usaldusväärne ja tõhus, ning olemasolevate rahvusvaheliste finantsasutuste poolt heakskiidetud kindlapiirilistest sektoriaalsest või makromajanduslikust poliitikast.***

1. Käesoleva määruse kohase abiga võib muu hulgas rahastada investeeringuid, hankelepinguid, toetusi, kaasa arvatud intressitoetusi, erilaenusid, laenu tagatise ja finantsabi ning rahvusvaheliste finantsasutuste või regionaalsete arengupankade kapitali sissemakseid.

Muudatusettepanek 26
Artikli 14 pealkiri

Abi kasutamine

Abi kasutamine ***ja nähtavus***

Muudatusettepanek 27
Artikli 14 lõige 2 a (uus)

2 a. Komisjon edendab rahastatud projektide ja programmide kohta üksikasjaliku teabe andmist ja nende avalikustamist, et suurendada üldsuse teadlikkust ühenduse tegevusest ja eesmärkidest.

Muudatusettepanek 28
Artikli 14 lõige 2 b (uus)

2 b. Komisjon tagab selle määruse kohaselt antava abi ja teiste välisabi rahastamisvahendite, sealhulgas eraldi inimõiguste ja demokraatia edendamise rahastamisvahendi kaudu antava abi, samuti liikmesriikide kahepoolsete toimingute ning Euroopa Investeerimispannga ja teiste rahvusvaheliste finantsinstitutsioonide ja regionaalsete arengupankade abi kooskõlastatuse.

Muudatusettepanek 29
Artikli 17 lõige 2

(2) Kui abi saav riik ei täida asjaomases Euroopa Liidu partnerluses sisalduvaid põhimõtteid või kohustusi või kui ühinemiskriteeriumide täitmiseks tehtavad edusammud on ebapiisavad, võib nõukogu komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega rakendada vajalikke meetmeid käesoleva määruse kohaselt antud abi suhtes.

2. Kui abi saav riik ei täida asjaomases Euroopa Liidu partnerluses **või ühinemislepingus** sisalduvaid põhimõtteid või kohustusi või kui ühinemiskriteeriumide täitmiseks tehtavad edusammud on ebapiisavad, võib nõukogu komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega **ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga** rakendada vajalikke meetmeid käesoleva määruse kohaselt antud abi suhtes. **Sellisel juhul algatab komisjon, arvestades käesoleva määruse raamistikku, erimeetmed ühinemiselset või ühinemisprotsessi takistavate probleemide lahendamiseks.**

Muudatusettepanek 30
Artikli 17 lõige 2 a (uus)

2 a. Euroopa Parlament võib kooskõlas käesoleva artikli lõikega 2 paluda komisjonil esitada nõukogule ettepanek võtta vajalikke meetmeid käesoleva määruse alusel antud mis tahes abi suhtes. Komisjon esitab oma ettepaneku nõukogule kolme kuu jooksul pärast taotluse saamist või põhjendab ettepaneku esitamata jätmist.

Muudatusettepanek 31
Artikkel 18

Kui käesoleva määruse I lisas loetletud abisaajariigile tagatakse nõukogu otsusega vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 49 lõike 1 esimesele lausele kandidaatriigi staatus, kannab nõukogu komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega asjaomase riigi määruse I lisast üle II lisasse.

1. Kui käesoleva määruse I lisas loetletud abisaajariigile tagatakse nõukogu otsusega vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 49 lõike 1 esimesele lausele kandidaatriigi staatus, kannab nõukogu komisjoni ettepanekul **ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga** kvalifitseeritud häälteenamusega asjaomase riigi määruse I lisast üle II lisasse.

Muudatusettepanek 32
Artikli 18 lõige 1 a (uus)

1 a. Kui Euroopa Ülemkogu tunnustab riiki Euroopa Liidu potentsiaalse liikmekandidaadina, kannab nõukogu komisjoni ettepanekul ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga kvalifitseeritud häälteenemusega selle riigi määruse I lisasse.

Muudatusettepanek 33
Artikkel 20 a (uus)

Artikkel 20 a

1. Hiljemalt 30. juuniks 2010 esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva määruse rakendamise kohta koos õigusakti ettepanekuga, mis sisaldab vajalikke muudatusi.

2. Euroopa Parlament ja nõukogu vaatavad komisjoni ettepanekul käesoleva määruse uuesti läbi 31. detsembriks 2013.